

**СТАН ЗАХВОРЮВАНOSTІ, СМЕРТНОСТІ ВІД ЗЛОЯКІСНИХ НОВОУТВОРЕНЬ,
ОРГАНІЗАЦІЯ ОНКОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ УКРАЇНИ
В 2001-2002 рр.**

Злоякісні новоутворення залишаються актуальною проблемою охорони здоров'я України. За уточненими даними Національного канцер-реєстра в 2001 році в Україні зареєстровано 152 705 нових випадків злоякісних новоутворень – 324,5 на 100 тисяч населення (347,7 у чоловіків та 304,3 у жінок). Стандартизований за світовим стандартом показник у чоловіків складав 258,3⁰/₀₀₀₀, а у жінок – 180,6⁰/₀₀₀₀.

В структурі захворюваності чоловічого населення перші рангові місця займають рак легені, шлунка, шкіри, передміхурової залози, сечового міхура, злоякісні новоутворення лімфатичної та кровотворної тканини, які складають 50 % всіх пухлин. У жінок найбільшу питому вагу в структурі захворюваності мають рак молочної залози, шлунка, шкіри, тіла та шийки матки – 55,0 % від усіх пухлин.

Слід зазначити, що порівняно з 2000 роком загальний рівень онкологічної захворюваності знизився на 1,07 %, в тому числі на 2,3 % у чоловіків та на 0,16 % у жінок, проте такі коливання показників є природними і можуть бути віднесені як за рахунок рівня діагностики, так і повноти обліку. Статистично достовірно зростають показники захворюваності на рак шкіри, нирки та щитовидної залози у жінок. Достовірно зниження показників захворюваності у чоловіків відмічено при злоякісних новоутвореннях губи, шлунка, ободової кишки, а у жінок – шлунка, прямої кишки, сечового міхура, головного мозку.

Кількість померлих від злоякісних новоутворень в 2001 р. складала 89 893 особи, або 191,0 на 100 тисяч населення (232,9 у чоловіків та 154,7 у жінок). Стандартизований (світовий стандарт) показник смертності дорівнює 171,8⁰/₀₀₀₀ для чоловічого населення та 85,2⁰/₀₀₀₀ для жіночого населення.

Найбільшу питому вагу в структурі смертності у чоловіків мають рак легені, шлунка, ротової порожнини, ободової та прямої кишки – 64,0 % всіх випадків смертей. У жінок провідні місця в структурі смертності займають рак молочної залози, шлунка, ободової кишки, шийки матки, яєчника – 50 % всіх випадків смертей.

Аналіз основних показників стану організації онкологічної допомоги за оперативними даними 2002 р. показує, що серед всіх захворівших в 2001 р. не прожили року 39,5 % хворих, причому цей показник коливався від 30,0 % в м.Києві до 44,6 % в Хмельницькій області. Якщо порівняти цей показник з питомою вагою IV стадії хвороби, то очевидно, що останній показник майже в 2-3 рази нижчий, що свідчить про штучне заниження стадії, особливо помітне у Волинській, Дніпропетровській, Сумській, Хмельницькій областях та м. Києві.

Охоплення спеціальним лікуванням хворих на рак перебуває в межах 60,3 %, особливо низьким є цей показник в Закарпатській та Івано-Франківській областях (менше 50 %). Морфологічно пухлини верифікуються у 73,3 % хворих, значно нижчим цей показник є в Донецькій, Рівненській, Харківській, Полтавській областях (62,9 - 65,8 %).

Таким чином, основними проблемами в організації онкологічної допомоги населенню України в 2001-2002 рр. залишається пізня діагностика, недостатній рівень морфологічної верифікації, недостатнє охоплення захворівших спеціальним лікуванням та недоліки в обліку онкологічних хворих.